

Лекция № 3 – Митнически съюз

- 1. Митническият съюз като фаза на интеграцията**
- 2. Митническият съюз като регионално търговско споразумение**
- 3. Статични и динамични ефекти от МС**
- 4. Особености на митническият съюз на ЕС**
- 5. Договорно - правна основа на МС на ЕС**
- 6. Обща митническа тарифа на ЕС**

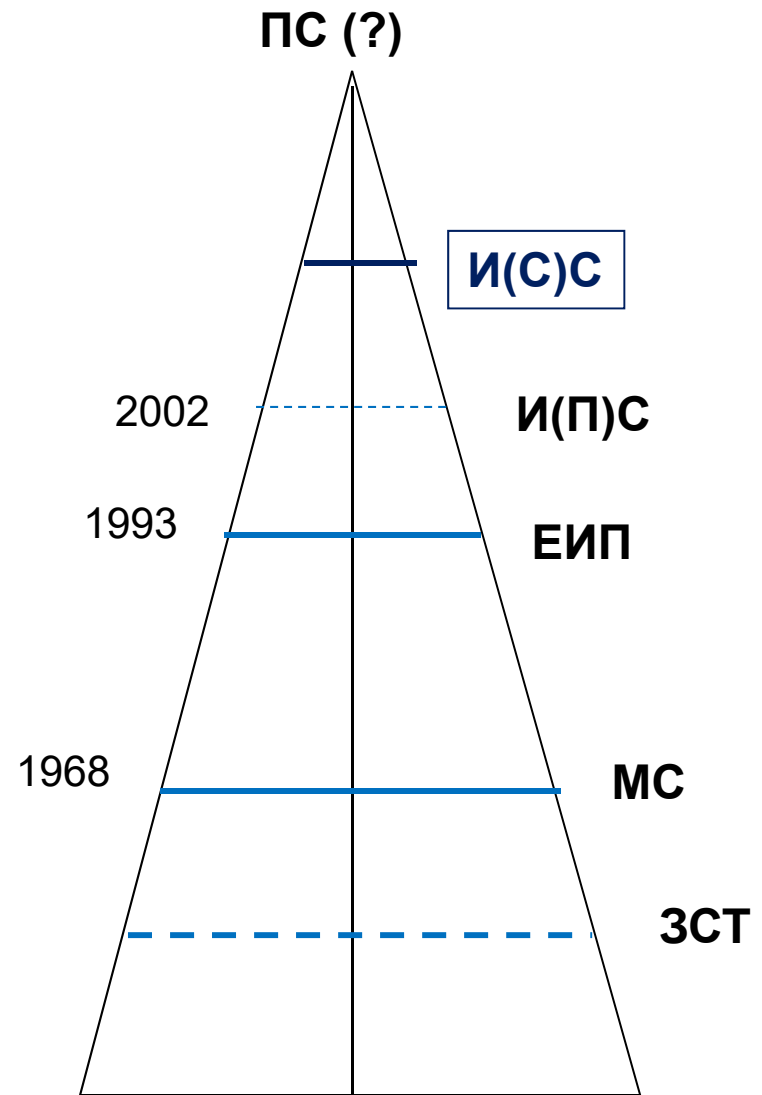
1. Митническият съюз като фаза на икономическата интеграция.

Степените на икономическа интеграция имат своето възходящо развитие, като се започне от зоната за свободна търговия и митническият съюз и се стигне до икономическият съюз (ИС) на държавите членки. Може да има и политически съюз (ПС) – това е форма на федерация.

Но развитието не е просто постъпателно развитие, а всяка по-висша фаза на интеграцията съдържа в себе си по-низшите, например митническият съюз (МС) съдържа в себе си зоната за свободна търговия (ЗСТ), а

икономическият съюз (ИС) – единното икономическо пространство (ЕИП) и митническият съюз. Паричният съюз (ПС) не е отделна фаза на интеграцията, а част от икономически съюз. Предполага се, че преди да се стигне до политически ще

трява да се изгради социален съюз.

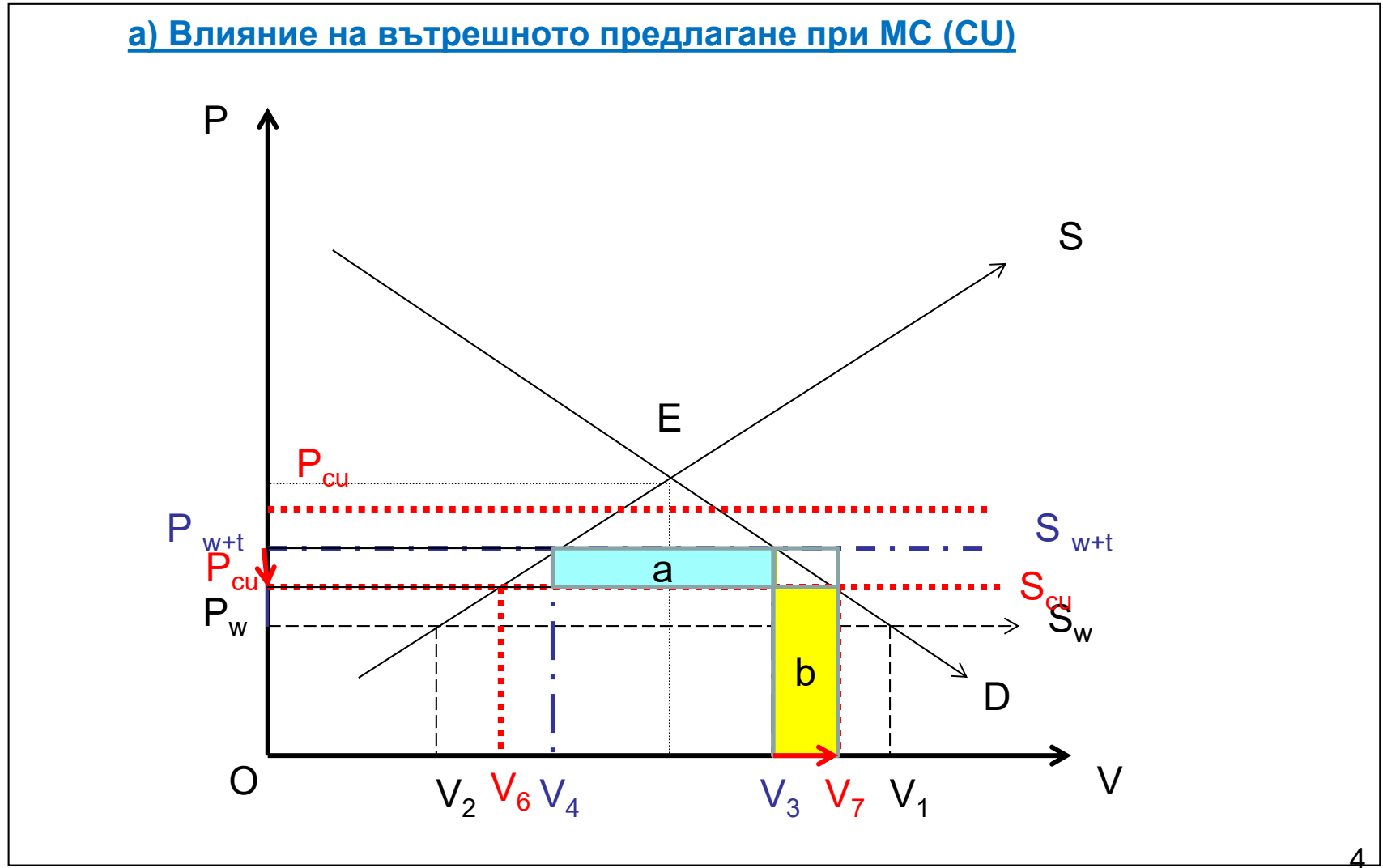
2) Митническият съюз като регионално търговско споразумение (РТС)

Съгласно СТО има около 380 РТС но само десетина МС. По-известните са: **(със синьо са отбелязани митническите съюзи)**

- Зоната за свободна търговия на АСЕАН (ASEAN Free Trade Area - AFTA);
- **Източноафриканска общност (East African Community - EAC);**
- Общ пазар за Източна и Южна Африка (Common Market for Eastern and Southern Africa - COMESA);
- **Митнически съюз на Беларус, Русия и Казахстан;**
- Голяма арабска зона за свободна търговия (на английски е Greater Arab Free Trade Area - GAFTA);
- **Андската общност (Andean Community);**
- Североамериканско споразумение за свободна търговия (на английски е North American Free Trade Agreement - NAFTA);
- **Южноафрикански митнически съюз (на английски е Southern African Customs Union - SACU);**
- Споразумение за свободна търговия на Южна Азия (на английски е South Asia Free Trade Agreement - SAFTA);
- **Южен общ пазар МЕРКОСУР (MERCOSUR)**

3. Статични и динамични ефекти

A – Статични ефекти

Влияние на вътрешното предлагане при МС

Вариант 1 - $P_{cu} < P_{w+t}$

Имаме създаване на благоденствие - увеличено потребление (V_3V_7).

Ефектът върху стойността на търговията може да е обаче различен

Търговия преди митническия съюз = $OV_3 \times OP_{w+t}$

Търговия след митническия съюз = $OV_7 \times OP_{cu}$

$$OP_{w+t} = OP_{cu} + a$$

$$\text{сл. } OV_3 \times OP_{w+t} = OV_3 OP_{cu} + OV_3 a$$

$$OV_7 = OV_3 + b$$

$$\text{сл. } OV_7 \times OP_{cu} = OV_3 OP_{cu} + OP_{cu} b$$

Трябва да се сравнят $OV_3 a$ и $OP_{cu} b$

Ако $OP_{cu} b - OV_3 a > 0$ имаме създаване на търговия, ако < 0 , съответно отблъскване на търговия. Но ако имаме отблъскване на търговия то е следствие на фискалните приходи на държавата.

Той като има тенденция на намаляване на митата расте вероятността да има създаване на търговия.

Вариант 2 - $P_{cu} \geq P_{w+t}$

Вътрешното предлагане след създаването на МС не се отразява на благоденствието и на търговията

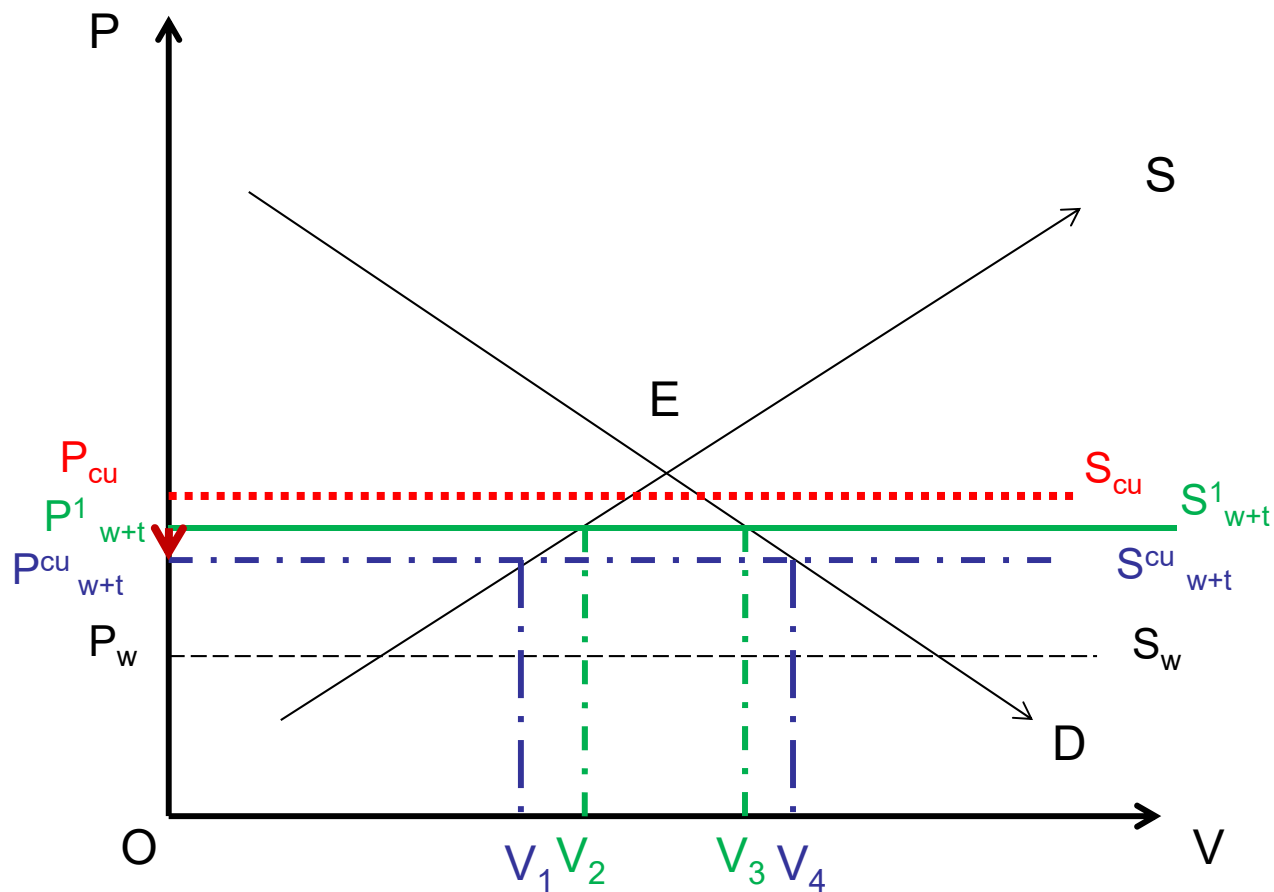
б. Влияние на общото мито – Вариант 1

$$P_{cu}^{w+t} < P_{w+t}^1$$

$$P_{cu}^{w+t} < P_{cu}$$

Имаме създаване на благоденствие и вероятно създаване на търговия (същият ефект както при намаляване на мито в отделна държава)

Вариант 1

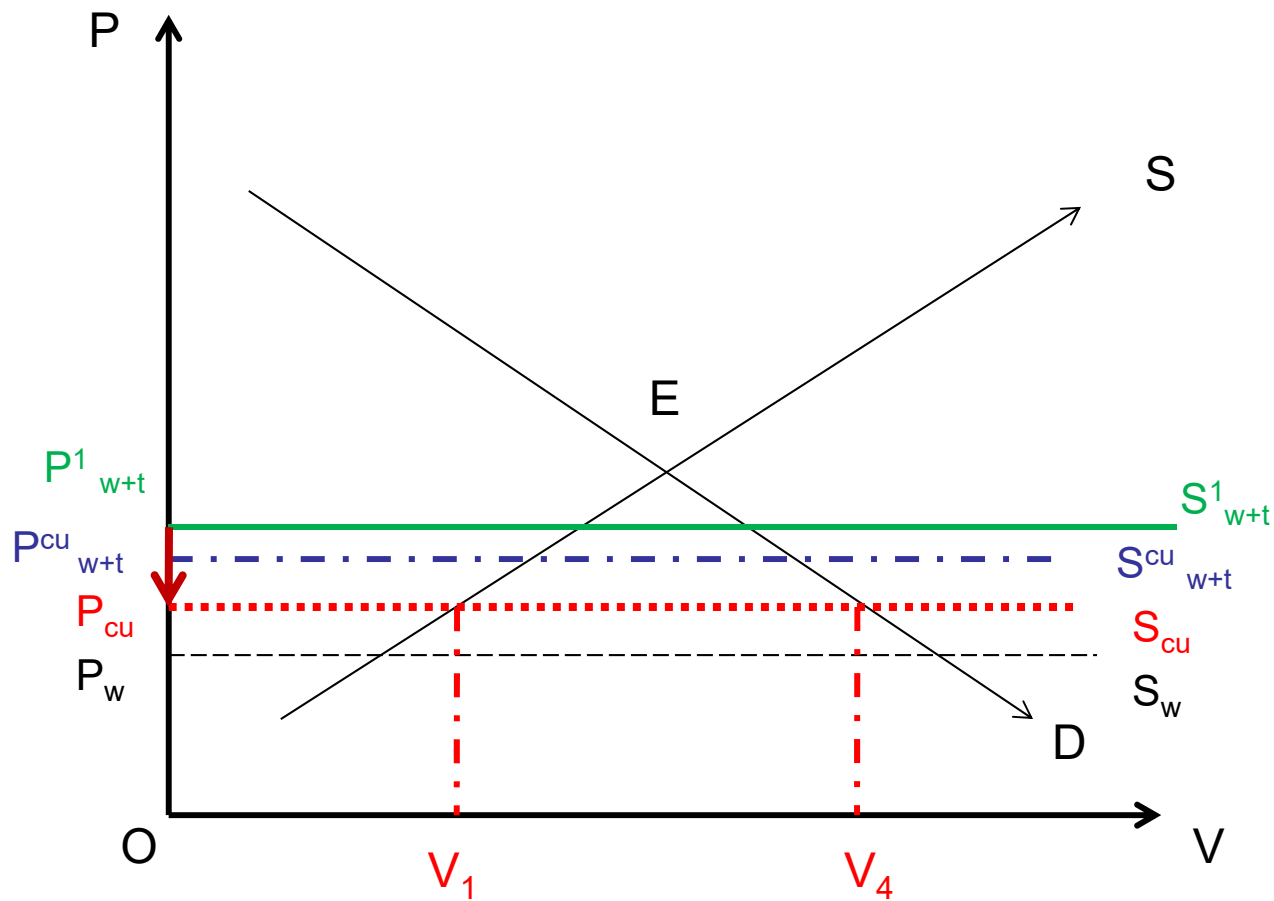

б. Влияние на общото мито – Вариант 2

$$P_{cu}^{w+t} < P^1_{w+t}$$
$$P_{cu}^{w+t} > P_{cu}$$

Общото мито не влияе върху благоденствието и върху търговия, тъй като те се определят от вътрешното предлагане в МС

Вариант 2

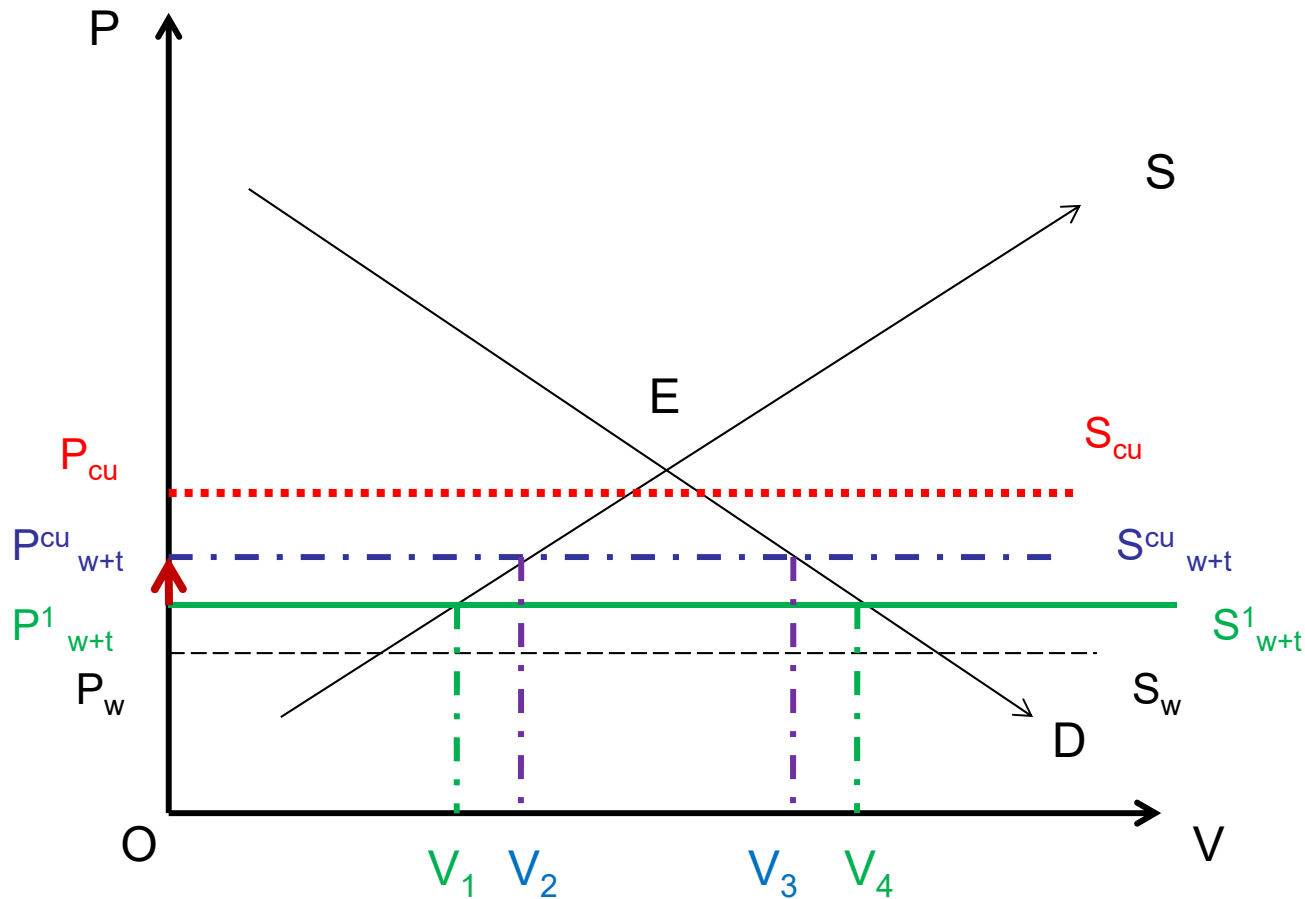
в. Влияние на общото мито – Вариант 3

$$P_{cu}^{w+t} > P_{w+t}^1$$

$$P_{cu}^{w+t} < P_{cu}$$

Имаме намаляване на благоденствие и вероятно отблъскване на търговия (същият ефект както при увеличаване на мито в отделна държава)

Вариант 3

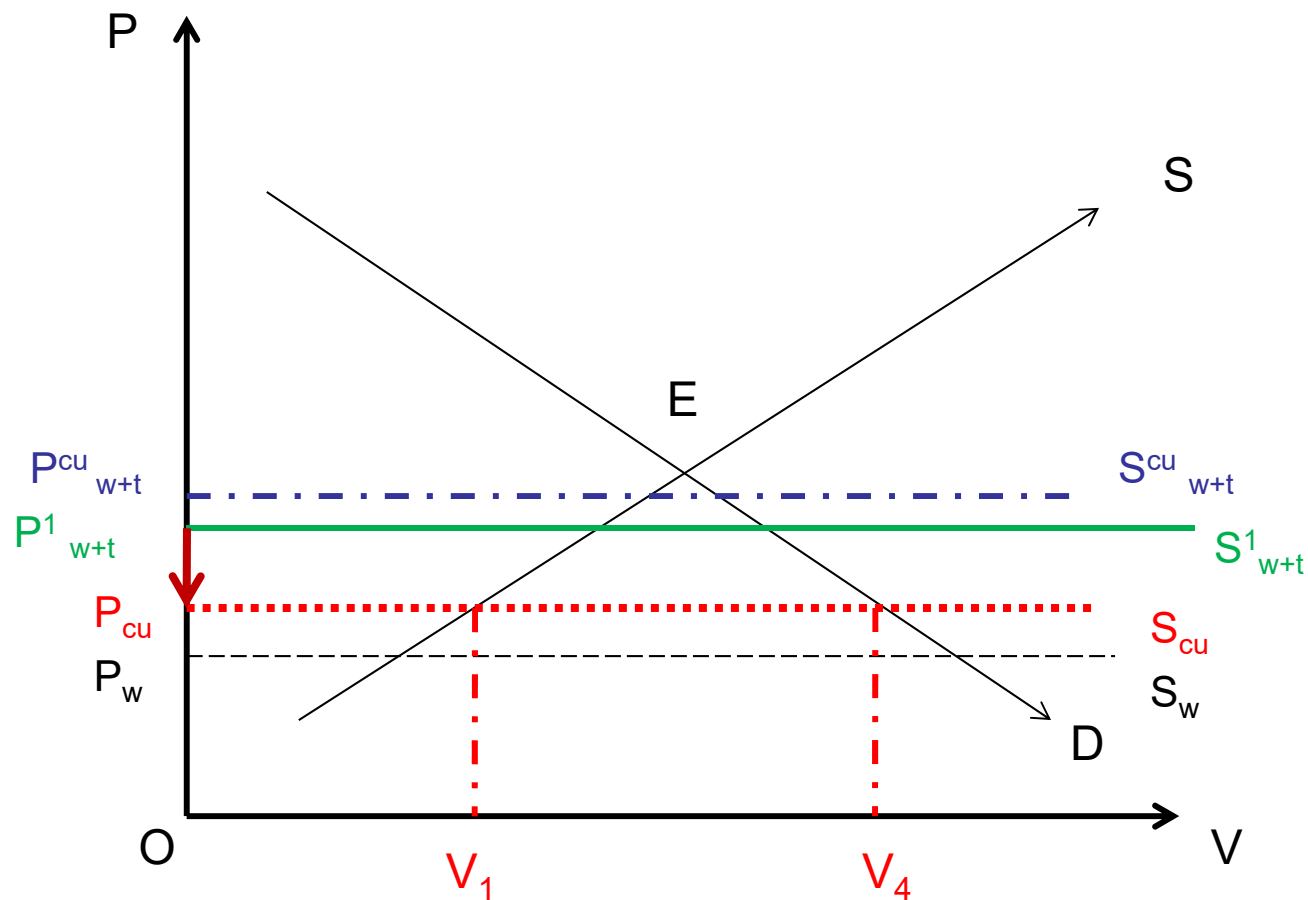

г. Влияние на общото мито – Вариант 4

$$P_{cu}^{w+t} > P^1_{w+t}$$
$$P_{cu}^{w+t} > P_{cu}$$

Общото мито не влияе върху благоденствието и върху търговия, тъй като те се определят от вътрешното предлагане в МС

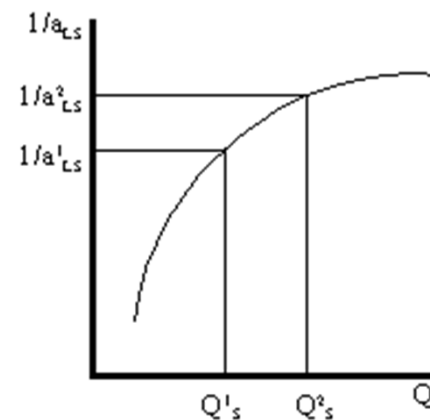
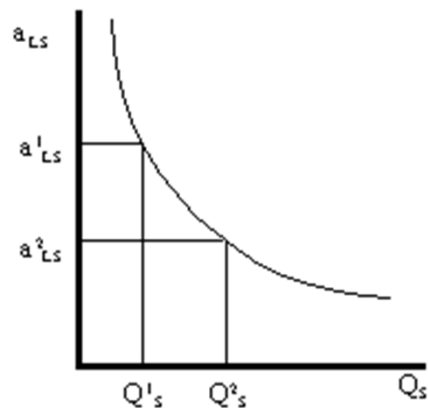
Вариант 4

Б – динамични ефекти

Най-концентрирано икономията от мащаба в рамките на една фирма може да се дефинира като обратно-пропорционална зависимост между размера на производството и себестойността на произвежданата продукция. Митническият съюз на ЕС създава възможности за увеличаване на обема на производството и оттук за снижаване на стойността.

Необходимото работно време за производство на единица продукция (например на 1 тон стомана = a^1_{Ls}). След като мащаба на производството се увеличава на Q^2_s , съответно необходимото количество работна сила за производството на 1 тон стомана намалява до a^2_{Ls} . Производителността на труда пък расте пропорционално на мащаба на производството.

4. Особености на митническия съюз на ЕС

- i.** Поради либералния характер на ЕС и ниските общи мита съвкупният ефект на създаване на благоденствие и търговия е положителен, т.е. той е по-голям от ефекта на намаляване на благоденствие и отблъскване на търговия, които се срещат в отделни случаи.
- ii.** Ефектът на създаване на търговия е толкова по-голям, колкото по-голяма е конкурентоспособността в съответния отрасъл на икономиката на ЕС. ЕС е най-конкурентоспособен във фармацевтиката, козметиката, производството на пластмаси, бои, лакове, в транспортното машиностроене, производството на промишлено оборудване.
- iii.** Ефектът на създаване на търговия се увеличава с нарастването на Съюза, тъй като нараства вероятността от наличието на нови конкурентоспособни производства. Това означава, че с всяко едно разширение на ЕС нараства вероятността от създаване на търговия и благоденствие при някои от търгуваните стоки, където преди това е имало отблъскване на търговията.
- iv.** При повечето аграрни стоки ЕС има относително ниска конкурентоспособност в глобален мащаб (поради климатични, почвени и др. причини) и при наличието на високи общи мита при тези стоки се наблюдава ефект на намаляване на благоденствие и на отблъскване на търговия.

5. Договорно - правна рамка

Основните договори

Преди всичко – Договора за функциониране на ЕС (преди ДЕО)

Регламенти на Съвета на ЕС и на Европейската комисия

- **Обща митническа тарифа (ОМТ) – Комбинирана номенклатура**
- **Митнически кодекс на ЕС (МКЕС) (преди на ЕО)**
- **Правилника за прилагането на МКЕС**
- **Други разпоредби, засягащи митническото третиране на стоките (автономни преференциални мерки)**

Регламенти и решения за експортно-импортния режим

Регламенти и решения за търговски защитни мерки:

- **Защитни мерки от общ характер**
- **Антидъмпингови защитни мерки**
- **Антисубсидийни защитни мерки**
- **Мерки против порочни търговски практики**

Търговски споразумения и търговската част на споразумения със смесен характер (Например ГАТТ или търговската част на Евро-средиземноморските споразумения за асоцииране).

МС в Договора за функциониране на ЕС (ДФЕС)
Част трета – Вътрешни политики и дейности на Съюза
Дял първи – Вътрешен пазар, глава първа – Митнически съюз

ГЛАВА 3
ЗАБРАНА ЗА КОЛИЧЕСТВЕНИ ОГРАНИЧЕНИЯ МЕЖДУ ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ

Член 34
(препишен член 28 от ДЕО)

Количествените ограничения върху вноса и всички мерки, имащи равностоен ефект се забраняват между държавите-членки.

Член 30
(препишен член 25 от ДЕО)

Забраняват се митата по вноса и износа и такси с равностоен ефект между държавите-членки. Тази забрана се прилага също така спрямо митата с фискален характер.

Член 31
(препишен член 26 от ДЕО)

Митата от Общата митническа тарифа се определят от Съвета, по предложение на Комисията.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1006/2011 НА КОМИСИЯТА

от 27 септември 2011 година

за изменение на приложение I към Регламент (ЕИО) № 2658/87 на Съвета относно тарифната и статистическа номенклатура и Общата митническа тарифа

РЕГЛАМЕНТ (ЕИО) № 2913/92 НА СЪВЕТА
от 12 октомври 1992 година
относно създаване на Митнически кодекс на Общността

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2454/93 НА КОМИСИЯТА

от 2 юли 1993 година

за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Общността

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 732/2008 НА СЪВЕТА

от 22 юли 2008 година

за прилагане на схема от общи тарифни преференции за периода от 1 януари 2009 г. до 31 декември 2011 г. и за изменение на регламенти (ЕО) № 552/97, № 1933/2006 и регламенти (ЕО) № 1100/2006 и № 964/2007 на Комисията

6. Обща митническа тарифа

Тя се базира на единната митническа политика. Всички тарифни позиции в ОМТ задължително съдържат 8 знака, от тях първите 6 съответстват на кодове на Хармонизираната система на ООН.

А) Автономни преференциални митнически режими

- **Автономни и конвенционални ставки.** Автономни са ставките, които са въведени по собствената воля на ЕС чрез регламенти. Конвенционални са ставките, които са въведени в резултат от международно тарифно (търговско) споразумение, по което страна е ЕС.
- **Обикновени и преференциални ставки.** Обикновени са ставките, които се прилагат при отсъствие на тарифни преференции. В съвременните условия под обикновени ставки се разбират тези, които се прилагат чрез недискриминационния митнически режим на СТО, наричан **“Режим на най-облагодетелствана нация - РНН (Most-favoured-nation treatment - MFN treatment)**. Спрямо държавите извън СТО (Казахстан, Беларус и др.), този режим може да се прилага чрез двустранни споразумения за нормализиране на търговските отношения. Обикновените ставки се съдържат в Общата митническа тарифа, докато пълната информация за митническите преференции и експортно-импортния режим може да се получи в ТАРИК.

Автономни преференциални митнически режими в момента се прилагат:

- в рамките на Общата система за преференции на ЕС,
- спрямо 6 страни от Западните Балкани и
- спрямо Отвъдморските страни и територии на държави-членки на ЕС.

ОСП "Generalised System of Preferences" се прилага спрямо всички развиващи се страни, които не ползват по-благоприятен режим.

Преференциите са едностранни (еднопосочни), т.е. те са асиметрични.

ОСП на ЕО е близка до ОСП, която прилагат САЩ, Япония и други страни от ОИСР. Основа за създаването на ОСП е решението на УНКТАД (United Nations Conference on Trade and Development - UNCTAD), прието през 1968. Първата схема на ОСП на ЕИО е приета с регламент през 1971 г.

Първоначално преференциите обхващат само промишлени стоки. От средата на 90-те години в ОСП на ЕС се включват и аграрни стоки. Напоследък ЕС се стреми да използва ОСП за постигането и на нетърговски цели. От началото на 1998 г. се предоставят допълнителни автономни преференции по ОСП на тези развиващи се страни, които активно въвеждат конвенциите на Международната организация по труда, както и международни стандарти в сферата на екологията.

ОСП на ЕС се реализира чрез десетгодишни цикли, като за всеки от тези цикли се приемат съответните Указания на Съвета на ЕС. Последните Указания бяха приети за периода 2015 - 2025 г.

Има три подрежима:

- **Общ режим.** Прилага се за всички страни, които не ползват по-добър режим. Нулеви и намалени мита при промишлените стоки и тарифни квоти при аграрните стоки.
- **ОСП + (GSP+).** Прилага се за страните, които са подписали специални двустранни споразумения и спазват съответния каталог от изисквания по устойчивото развитие (Например Протокола от Киото), доброто управление, борбата с наркотиците и др. Включва повече нулеви мита при промишлените стоки и по-големи тарифни квоти при аграрните стоки. Списъкът със страните се определя от Комисията. Така тя получава компетенции и във външната политика на ЕС.
- **ОСП ++ за най-слабо развитите страни (LDCs),** Режимът е известен като “Всичко освен оръжие” и означава нулеви мита за всички стоки, освен за военните стоки. Най-слабо развитите страни се определят от УНКТАД.

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 978/2012 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 25 октомври 2012 година

за прилагане на схема от общи тарифни преференции и за отмяна на Регламент (ЕО) № 732/2008 на Съвета

Новият регламент е в сила от 1.1.2014 г.

Важни промени:

- i. От общия режим на ОСП бяха изключени редица по-напреднали развиващи се страни – Бразилия, Малайзия, Русия, Саудитска Арабия и др. (но Китай остава). Изключени са също държавите, с които ЕС има действаща зона за свободна търговия, като Мексико, Чили, Южна Африка. Така общия списък е съкратен на 96, но като се приспадат, страните, ползващи ОСП++, всъщност остават 48 държави.**
- ii. При режима ОСП+ са изключени Азербайджан, Колумбия, Хондулас, Шри Ланка и Никарагуа, а са добавени Пакистан, Кабо Верде и Панама. Тук са и Армения и Киргизстан.**
- iii. Малко е съкратен списъкът на най-слабо развитите страни, сега те са 48 (преди бяха 50). От тях 31 държави са от Африка на юг от Сахара, останалите са предимно малки и островни държави и територии от Азия, Тихия океан и Карибите. По-големи са: Афганистан, Бангладеш, Камбоджа, Лаос, Бирма, Йемен.**

Конвенциите, посочени в приложение VII на Регламент 978/2012, чието изпълнение и предпоставка за получаване на режима ОСП+ виж:

[http://eur-lex.europa.eu/legal-](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0978&qid=1423929066441&from=BG)

[content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0978&qid=1423929066441&from=BG](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012R0978&qid=1423929066441&from=BG)

5. Конвенционални преференциални митнически режими

Групи страни	РТС	Мита при промишлените стоки	Мита при аграрните стоки	Свободно предоставяне на услуги	Наличие на симетрия
Турция, Андора, Сан Марино	МС	Нулеви мита	Тарифни квоти	Не	Да (техническа помощ на ЕС)
Европейско икономическо пространство, Швейцария	ЗСТ	Нулеви мита	Тарифни квоти	Да	Да
Украйна, Грузия, Молдова	ЗСТ	Нулеви мита	Тарифни квоти	Да	Да (техническа помощ на ЕС)
Япония, Канада, Южна Корея	ЗСТ	Нулеви мита	Тарифни квоти	Не	Да
Средиземноморие Euro-Mediterranean partnership (Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Мароко, Палестинска автономия, Сирия, Тунис)	Процес на създаване на ЗСТ	Преференции и нулеви мита	Тарифни квоти	Не	Не, но тенденция към симетрия (техническа помощ на ЕС)

5. Конвенционални преференциални митнически режими

Групи страни	РТС	Мита при промишлените стоки	Мита при аграрните стоки	Свободно предоставяне на услуги	Наличие на симетрия
Мексико, Чили	ЗСТ	Нулеви мита	Тарифни квоти	Не	Не, (техническа помощ на ЕС)
МЕРКОСУР	Процес на създаване на ЗСТ	Преференции и нулеви мита	Тарифни квоти	Не	Не, но тенденция към симетрия (техническа помощ на ЕС)
CARIFORUM	Процес на създаване на ЗСТ	Преференции и нулеви мита	Тарифни квоти	Не	Не, но тенденция към симетрия (техническа помощ на ЕС)
Африкански страни от групата АКТ Южна Африка, Мозамбик, Намибия, Лесото, Ботсвана (SADC)	Частична ЗСТ	Преференции и нулеви мита	Нулеви мита тарифни квоти	Не	Не, но тенденция към симетрия (техническа помощ на ЕС)
Останалите страни от АКТ	Водят се преговори за ЗСТ	Преференции и нулеви мита	Нулеви мита тарифни квоти	Не	Не, но тенденция към симетрия (техническа помощ на ЕС)

Допълнителна информация:

1. Комитетът на СТО за регионалните търговски споразумения

http://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/regcom_e.htm

2. УНКТАД – история и съвременни задачи

<http://unctad.org/en/Pages/About%20UNCTAD/A-Brief-History-of-UNCTAD.aspx>

3. Институциите в рамките на Споразумението за Европейското икономическо пространство

<http://www.efta.int/eea/eea-institutions>

4. Митническият съюз ЕС-Турция

http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_duties/rules_origin/customs_unions/article_414_en.htm